

Volba

Posudek disertační práce

Disertační práce MUDr. Alana Stolze Variace plicního cévního řečiště z pohledu plicního chirurga má formu vázaného spisu, čítá celkem 82 stran a byla sepsána v Praze v roce 2007.

Práce je přehledně členěna do 7 oddílů, které na sebe logicky navazují. Na konci práce je připojen soupis užitého písemnictví.

Po krátkém úvodu, ve kterém autor sděluje, co jej vedlo k volbě uvedeného tématu pro disertaci, následuje obsáhlá kapitola, zabývající se přehledem problematiky a současných poznatků v této oblasti. Autor se zabývá embryonálním vývojem dýchacích cest a plic a vývojem plicních cév, které se vyvíjejí spolu s bronchiálním stromem. V další části je připomenuta anatomie plicního cévního řečiště – tepen i žil. Autor pečlivě sleduje systematiku a topografii jednotlivých cévních větví a sděluje, že větvení plicních tepen je variabilnější než větvení bronchů. Také průběh plicních žil a odstup jednotlivých větví není konstantní. V následující části disertace se autor zabývá několika okruhy chirurgické plicní problematiky

Plicní arteriovenózní malformace, představovaná přímou komunikací mezi větvemi plicní tepny a žily bez interposice plicních kapilár je nejčastější vrozenou malformací plicního cévního řečiště. Příčinou sekundární, získané plicní arteriovenózní malformace je nejčastěji trauma. Autor rozebírá etiologii obou stavů, jejich výskyt, incidenci i základní dělení. Rozebírá patofyziologii plicních arteriovenózních malformací, jejich klinické projevy, možné vyšetřovací metody i léčbu. Obdobným způsobem se věnuje tématu pulmonální sekvence, jako vzácné kongenitální anomálie a dále problematice plicní torze a gangrény jakožto nežádoucích komplikací po plicních resekcích. Zvláštní oddíl této části disertace je věnován otázkám plicní transplantace – jejich principu, indikacím, chirurgické technice provedení výkonu. Všechna uvedená témata mají společný jmenovatel, kterým je cévní řečiště plic a jeho možné variace.

Ve třetí části disertace si autor stanoví cíle práce, kterými jsou anatomické větvení cévního řečiště plic, jeho variabilita a četnost jednotlivých variant jakož i možnosti jejich předoperační diagnostiky a možný vliv získaných nálezů na klinickou praxi. Zvolenými metodami výzkumu jsou anatomické preparace a studium nálezů z rentgenologických vyšetření. Závěrem si autor stanoví za cíl zvážení klinických důsledků nalezených variací a jejich možného vlivu na lobární plicní transplantace.

Do studijního souboru bylo zařazeno celkem 274 pacientů, kterým byla na 3. chirurgické klinice 1.lékařské fakulty UK a FN Praha Motol provedena v letech 2003 – 2006 plicní lobektomie. Byly preparovány a sledovány větve plicní tepny i plicních žil. Získané nálezy byly dokumentovány a pro jednotlivé plicní laloky vyhodnoceny. Současně byly vyhodnoceny nálezy ze zobrazovacích vyšetření.

Autor zjistil, že existují odlišnosti a variace větví cévního řečiště plic a to jak v oblasti tepenné tak i v oblasti žilní. I když četnost těchto variací není velká, jejich nález může být překvapením pro chirurga při operačním výkonu. Některé z variací je možné již předoperačně zjistit pomocí CT vyšetření s kontrastem. Nepoznání cévní variace a její nerespektování chirurgem během resekcí operačního výkonu může mít pro nemocného katastrofální následky. Stejně tak je nutné respektovat variabilitu plicního cévního řečiště při transplantaci plicní tkáně.

V diskuzi autor porovnává výsledky své práce s nálezy autorů světového písemnictví.

Závěrečnou kapitolu disertace tvoří souhrn, ve kterém autor stručně a přehledně uvádí výsledky svého výzkumu. Autor potvrdil, že od klasického větvení plicních cév existují

odlišnosti a různé varianty. Jejich četnost není velká, přesto mohou být překvapením pro plicního chirurga. Předoperační vyšetření plic pomocí CT s kontrastem může při správné interpretaci nálezu na anomálii upozornit. Operatér se tak může vyhnout možným komplikacím během výkonu nebo v pooperačním období. Nerozpoznaná cévní variace může mít pro operovaného závažné následky.

Disertace je vhodně dokumentována celkem 36 černobílými nebo barevnými obrázky. V připojeném souhrnu použité literatury je uvedeno celkem 114 citací z domácího i zahraničního písemnictví.

Disertace se zabývá stále aktuálním tématem, jakým variace plicního řečiště bezesporu jsou. Z praktického hlediska jde o téma velmi závažné a důležité. V počáteční části disertace autor prokázal své znalosti tématu a svoji dobrou orientaci v problematice. Prokázal, že je schopen samostatné vědecké práce, že umí dobře interpretovat získané výsledky a pracovat s literaturou. Autorovi disertace se podařilo splnit cíle, které si na počátku svého studia stanovil. Práce přináší i některé nové poznatky. Výsledky předkládané disertační práce mají praktický význam pro resekční chirurgii plic i pro transplantace plicní tkáně a jsou tak přínosné pro klinickou praxi.

Ze všech těchto důvodů doporučuji, aby práce byla přijata jako práce disertační a aby po jejím obhájení byla autorovi disertace MUDr. Stolzovi udělena vědecká hodnost PhD.

K autorovi disertace nemám otázky. Mám však několik připomínek které jsou formálního či technického charakteru. Některé názvy kapitol uvedené v obsahu se neshodují zcela přesně s názvy kapitol v textu. Na některých stránkách (33 až 40) chybí číslování. U některých obrázků v textu, které byly s největší pravděpodobností přejaty z jiných prací, není uveden zdroj / např. obr. 1., 2., 3. aj.). V textu jsou překlepy. Přes uvedené nedostatky trvám na svém výše uvedeném doporučení, aby pro nesporný přínos práce byl autorovi disertace po obhajobě udělen vědecký titul PhD.

V Hradci Králové dne 10.6.2007

Prof. MUDr. Zbyněk Vobořil, DrSc.